9
Pitkäaikaisasunnottomien asumispalvelujen hankkiminen väliaikaisesti suorahankintana

HEL 2012-016283 T 02 08 02 01

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättänee hyväksyä hankintalain 67 § mukaisesti yksilöllisinä päätöksinä ennen 1.5.2013 alkaneet pitkäaikaisasunnottomien asumispalvelun sijoitukset edelleen jatkuviksi Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön, Kovaosaisten Ystävät ry:n, Sininauhasäätiön, Suoja-Pirtti ry:n, Suomen Pelastusarmeijan säätiön ja Vailla vakinaista asuntoa ry:n yksiköissä kuitenkin enintään siihen saakka, että asumispalvelun valmisteilla oleva kilpailutus on saatu toteutettua ja valituksi tulleen tai tulleiden kanssa on solmittu sopimus.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päättänee, että uusien, palvelun tarpeessa olevien pitkäaikaisasunnottomien asumispalvelut voidaan kilpailutuksen aikana ostaa väliaikaisesti yksilöllisen tarpeen mukaisesti niiltä palveluntuottajilta, joiden palvelu parhaiten vastaa kulloisenkin asiakkaan tarvetta.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että suorahankinta toteutetaan, koska palvelun järjestäminen on ehdottoman välttämätöntä, eikä palvelun järjestämiseen ole muuta mahdollisuutta uuden kilpailutuksen aikana (HankL 27 § 3 k.)

Hankinta on yksilöity liitteessä 1, joka on salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.).

Esittelijä

Hankintalain 67 § sallii suorahankinnan tekemisen seuraavasti:

”Suorahankintaa voidaan käyttää yksittäistapauksissa sosiaali- ja terveys- tai koulutuspalvelujen hankinnassa, jos tarjouskilpailun järjestäminen, neuvottelumenettelyn käyttö tai palvelun tarjoajan vaihtaminen olisi ilmeisen kohtuutonta tai erityisen epätarkoituksen mukaista asiakkaan kannalta merkittävän hoito- tai asiakassuhteen turvaamiseksi.”

Hankintalain 67§ turvaa niiden pitkäaikaisasunnottomien asumisen tuen jatkumisen, jotka ovat sijoittuneet asumisyksiköihin aiempien päätösten perusteella.

Uusien, palvelun tarpeessa olevien pitkäaikaisasunnottomien asumispalvelut hankitaan hankintalain 27 § kohdan 3 mukaan.

Suorahankintaa voi käyttää, kun hankinnan tekeminen on ehdottoman välttämätöntä, eikä säädettyjä määräaikoja voida noudattaa hankintayksiköstä riippumattomasta, ennalta arvaamattomasta syystä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi.

Hankinta on ehdottoman välttämätön, koska sosiaalihuoltolain mukaan kunnan tulee huolehtia pitkäaikaisasunnottomien asumispalveluiden järjestämisestä. Mahdollisesti tarvittavat uudet, yksittäiset pitkäaikaisasunnottomien asumispalvelut ovat äärimmäisen kiireellisiä, eikä niiden osalta voida odottaa kilpailutukseen kuluvaa aikaa.

Hankinnan kokonaisarvo on laskettu varmuuden vuoksi kahden vuoden ajalle, koska kilpailutusprosessin kestosta ei voida olla vielä varmoja. Kahdelle vuodelle arvioitu hankinnan arvo on noin 20 miljoonaa euroa. Hankinta tehdään yksilökohtaisilla maksusitoumuksilla.

Sosiaalilautakunta on päätöksellään 22.2.2011 (§ 65) päättänyt toteuttaa pitkäaikaisasunnottomien asumispalvelujen hankinnan ja valita asumispalvelut julkisena palveluvelvoitteena (Sgei) seitsemältä palveluntuottajalta, jotka ovat Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö, Helsingin seurakuntayhtymä, Kovaosaisten Ystävät ry, Sininauhasäätiö, Suoja-Pirtti ry, Suomen Pelastusarmeijan säätiö ja Vailla vakinaista asuntoa ry.

Sosiaalilautakunnan päätöksestä on valitettu markkinaoikeuteen ja markkinaoikeus on päätöksellään nro 171/7.5.2012 kumonnut sosiaalilautakunnan päätöksen ja kieltänyt Helsingin kaupunkia tekemästä hankintasopimusta tai panemasta päätöstä täytäntöön asettamansa 500 000 euron sakon uhalla.

Helsingin kaupunki haki muutosta päätökseen ja vaati, että korkein hallinto-oikeus määrää, että kaupunki ei ole velvollinen noudattamaan markkinaoikeuden päätöstä muutoksenhaun käsittelyn aikana ja antaa Helsingin kaupungille luvan jatkaa palvelun järjestämistä väliaikaisten sopimusten avulla.

Korkein hallinto-oikeus on välipäätöksellään nro 3026/30.10.2012 antanut asiassa täytäntöönpanoa koskevan määräyksen, jonka mukaan Helsingin kaupunki ei ollut velvollinen asian tuossa vaiheessa kilpailuttamaan pitkäaikaisasunnottomien asumispalveluja markkinaoikeuden päätösten mukaisesti, vaan Helsinki on voinut toteuttaa pitkäaikaisasunnottomien välttämättömät asumispalvelut väliaikaisilla sopimuksilla. Täytäntöönpanoa koskeva määräys on määrätty olemaan voimassa, kunnes markkinaoikeuden päätöksestä tehdyt valitukset on korkeimmassa hallinto-oikeudessa ratkaistu tai toisin määrätään.

Koska palvelun tarve on ollut merkittävä, on korkeimman hallinto-oikeuden antaman välipäätöksen nojalla pitkäaikaisasunnottomien asumispalveluja eli asumisen tukea ostettu niin, että hankintapäätökset palvelujen ostoista on tehnyt vuoden 2012 aikana sosiaalijohtaja ja vuoden 2013 aikana 30.4.2013 asti sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikkö hankintavaltuuksiensa puitteissa. Asiakaskohtaiset päätökset on tehty maksusitoumuksilla, eikä varsinaisia hankintasopimuksia palveluntuottajien kanssa ole tehty.

Korkein hallinto-oikeus on antanut ratkaisun asiasta 28.3.2013 tekemällään päätöksellä, joka on neli-osaisena seuraava:

1. Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Valitukset hylätään. Markkinaoikeuden päätöksen lopputulosta ei muuteta.

2. Korkein hallinto-oikeus hylkää vaatimuksen ennakkoratkaisun pyytämisestä unionin tuomioistuimelta.

3. Korkein hallinto-oikeus hylkää Helsingin Diakonissalaitoksen Säätiön ja Sininauhasäätiön yhteisen vaatimuksen oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

4. Korkeimman hallinto-oikeuden 30.12.2012 antama markkinaoikeuden päätöksen täytäntöönpanoa koskeva määräys raukeaa.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös on tullut hankintayksikön tietoon kuluvan vuoden huhtikuun lopulla.

Esittelijä katsoo, että hankintalain (67 § ja 27§) sallimaa suorahankintamahdollisuutta voidaan tässä tapauksessa käyttää, koska pitkäaikaisasunnottomat asiakkaat on valittu asumisyksiköihin juuri asumisen tuen tarpeen vuoksi ja heidän palveluasumisen suhteensa katkaiseminen olisi kohtuutonta. Samoin kaupungilla on velvollisuus järjestää palvelu myös uusille asumisen tuen tarvitseville.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Seija Uskali, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43848
seija.uskali(a)hel.fi
Taru Neiman, asumisen tuen johtaja, puhelin: 310 43398
taru.neiman(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

Otteet

Ote	**Otteen liitteet**
Palveluntuottajat	Esitysteksti Muutoksenhaku hankintapäätökseen, sosiaali- ja terveyslautakunta
Terveys- ja päihtepalvelut	Esitysteksti
Talous- ja tukipalvelut	Esitysteksti